

" Π ο ν τ ι α κ ο ἰ ἄ ν τ ῖ λ α λ ο ἰ " Ε.ΕΥΣΤΑΘΙΑΔΗΣ

Ἑμπομπ.2

.....Σῆμα μέ τή λύρα.....

Ο.-Θά ἀκούσετε τή Λαογραφική μας ἑμπομπή " Π ο ν τ ι α κ ο ἰ ἄ ν τ ῖ λ α λ ο ἰ ", πού γράφει ὁ συνεργάτης μας κ.Εὐστάθιος Εὐσταθιάδης.

.....τό σῆμα μέ τή λύρα σβύνει σιγά-σιγά.....

Ο.-'Αγαπητοί μας ἀμροαταί μπαίνομε πιά στά Λαογραφικά μας θέματα.Θά ἀρχίσωμε ἀπό τοὺς 'Ακριτικούς θρύλους."Ὅπως εἴπαμε καί στήν περασμένη μας ἑμπομπή,οἱ 'Ακριῖτες τοῦ Πόντου ἔδρασαν κυρίως στόν 7ον,8ον,9ον καί 10ον αἰῶνα μ.Χ.Κεῖνα τά χρόνια ἡ Βυζαντινὴ αὐτοκρατορία ἐδέχετο πολλές φορές ἐπιδρομές τῶν Σαρακηνῶν,οἱ ὅποιοι περνοῦσαν τὰ σύνορα ἀπὸ τὸν Εὐφράτη ἢ καί ἀπὸ ἄλλα μέρη γιὰ νά λεηλατήσουν ὅσα χωριά προλάβεναν.Οἱ ἐπιδρομές αὐτές ἦταν συνεχεῖς καί τὰ συνοριακὰ ἐπεισόδια ἀτέλειωτα.Μά ἐκεῖ στά σύνορα τὰ Ρωμαϊκὰ παλληκάρια,οἱ 'Ακριῖτες,φύλαγαν ἀκοίμητοι φρουροί, γιὰ νά γράφουν ἔτσι μέ τὰ ἡρωϊκὰ τους κατορθώματα τίς πρὸ ἐνδοξες σελίδες τῆς Βυζαντινῆς Ἱστορίας.

Μά ἄς μποῦμε στό καθαυτό μας θέμα."Ἄς δοῦμε τὸ θρύλο τοῦ 'Ακρίτα.

Καί πρῶτα-πρῶτα ὁ 'Ακρίτας κατὰ τὴν παράδοση ἦταν Διγενής.Φυσικὰ δέν ἦταν ὀρισμένο καί συγκεκριμένο πρόσωπο.'Ο Διγενής 'Ακρίτας εἶναι τὸ πρόσωπο πού συμβολίζει στό 'Ακριτικὸ δημοτικὸ τραγούδι τὴν ἀνδρειοσύνη καί τὴν ἀρετὴ τοῦ ἐκάστοτε φρουροῦ τῶν συνόρων στὶς διάφορες χρονικὲς περιόδους.'Ὡς ἀναφορὰ γιὰ τὸ ὄνομά του "Διγενής" δυὸ ἐξηγήσεις ὑπάρχουν:

'Η πρώτη τὸν θέλει τὸν 'Ακρίτα ἀπὸ δύο γένη,ἀπὸ πατέρα αἰρετικὸ καί μητέρα ὀρθόδοξο.'Η δεύτερη ἐκδοχὴ ἀναιρεῖ τὴν πρώτη καί λέγει πὺς Διγενής δέν εἶναι παρὰ τὸ ὄνομα Διογένους.

Πάντως στό δημοτικὸ 'Ακριτικὸ τραγούδι τοῦ Πόντου ὁ 'Ακρίτας δέν ἀναφέρεται καί Διγενής,ἀλλὰ μόνο μέ μιὰ ἐπωνυμία " 'Ακρίτας " .

Νά πὺς ἀρχίζει ἓνα τέτοιο τραγούδι:

'Ακρίτας ὄντες ἔλαμνεν κλπ.

Καί σέ ἓνα ἄλλο ἔτσι:

'Ακρίτας κἄστρον ἔχτιζεν κι' 'Ακρίτας περιβόλι κλπ.

Μά πῶς ζοῦσαν οἱ Ἀκρίτες; Πῶς πολεμοῦσαν;

Στό δημοτικό τραγούδι τοῦ Ἀκρίτα, δείχνεται καθαρά ἡ ζωὴ του, ἡ ἀνδρειοσύνη του, τὰ κατορθώματά του κλπ. Ὁ Ἀκρίτας δέν εἶναι μόνο πολεμιστὴς ἐκεῖ στὰ σύνορα, ἀλλὰ εἶναι ταυτόχρονα καὶ ἕνας καλὸς νοικοκύρης.

Ἡ μόνιμη κατοικία του εἶναι ἐκεῖ στὰ σύνορα. Ἐκεῖ σπέρνει καὶ θερίζει, ἐκεῖ χτίζει κάστρα καὶ φυτεύει δέντρα.

Ἀκρίτας ὄνταν ἔλαμνεν σὴν παραποταμέαν

ἐπέγνεν κι' ἔρτον κι' ἔλαμνεν τὴν μέραν πέντ' αὐλάκια.

Ἐπέγνεν κι' ἔρτον κι' ἔσπερνεν ἑννέα κότια σπόρον.

.....λύρα, τραγούδι,

Δουλευτὴς ἀκούραστος ὀργώνει τὴν εὐλογημένη γῆ, γιὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὸ φαμί τῆς φαμίλιας του. Καὶ τὸ σπίτι του ὁ ἴδιος τὸ φτιάχνει.

Ἀκρίτας κάστρον ἔχτιζεν κι' Ἀκρίτας περιβόλι.

Ζεῖ λοιπὸν μὲ τὴν οἰκογένειά του μέσα σὲ κάστρα ποὺ εἶναι χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα στοὺς θρύλους καὶ τίς παραδόσεις τῆς Βυζαντινῆς ἐποχῆς. Τέσσερα πόντια καὶ Ἀκριτικὰ τραγούδια μόνο σώζονται. Σήμερα θά δοῦμε τὸ ἕνα, ποὺ ἀναφέρεται σὲ ἕνα σοβαρὸ ἐπεισόδιο τῆς ζωῆς τοῦ Ἀκρίτα.

Ἀκοῦστε το:

Ἀκρίτας ὄνταν ἔλαμνεν σὴν παραποταμέαν

ἐπέγνεν κι' ἔρτον κι' ἔλαμνεν τὴν μέραν πέντ' αὐλάκια

ἐπέγνεν κι' ἔρτον κι' ἔσπερνεν ἑννέα κότια σπόρον.

Ἦσυχος καὶ ἀτάραχος μὲ τὸ τραγούδι στό στόμα κρατᾷ τὸ ἄλἐτρι καὶ κάπου-κάπου, γλυκολαλάει στὰ καματερά του. Στὸ κᾶθε του βῆμα, ἡ σκέψη του γοργοτρέχει στὴ φαμίλια του καὶ τὰ ὄνειρά του δέν εἶναι ἄλλα ἀπὸ τὸ νὰ φέρῃ τὴν εὐτυχία καὶ τὴν χαρὰ στό σπίτι του κι' ἀπὸ τὸ θεὸ δέν ζητεῖ παρά νὰ τοῦ δώσῃ δύναμη, γιὰ νὰ μπορέσῃ εὐκόλα νὰ νικήσῃ τὸν ἀπιστο Σαρακηνό.

Στὸ χωράφι τὸν συντροφεύουν καὶ τὰ πουλιά. Μά ξάφνου ἕνα πουλί:

Ἐρθεν πουλὶν κι' ἐκόνεφεν σὴ ζυγονί τὴν ἄκραν

σκοῦται καὶ καλοκάθεται σὴ ζυγονί τὴ μεσεν.

-Ὅπλις πουλὶν ὀπίσ' πουλὶν μὴ τρώς τὴν βουκεντρέαν.

.....λύρα, τραγούδι,

Ο.-Στά δημοτικά ~~ελληνικά~~ ελληνικά τραγούδια δέν είναι καθόλου άσυνήθι-
στη ή παρουσία τοῦ πουλιοῦ πού θά φέρη ἕνα καλό ή κακό χαμπέρι.Αυτό θά
πικρολαλήσῃ γιά τό χαμό παλληκαριοῦ καί θά μοιρολογήσῃ μαζί μέ τούς άν-
θρώπους τίς καταστροφές τους.

Μά ὁ 'Ακρίτας δέν δίνει σημασία καί σημώνει τό βουκέντρι του γιά νά
χτυπήσῃ τό πουλί,πού κάθησε στή μέση τοῦ ζυγοῦ καί τόν κοιτάει κατόματα.

- 'Οπίς πουλίν ὅπίς πουλίν μή τρώς τήν βουκεντρέαν.

Καί τότε τό πουλί φέρνει γλῶσσα ἀνθρώπινη καί μιλάει.

- Καί τό πουλίν κελάηδεσεν σάν ἀνθρώπου λαλίαν.

'Ακρίτα μου ντό κάθεςαι ντό στέκεις καί περμένεις,
τό ἔνοικος ἐχάλασαν καί τήν κάλης ἐπέραν
τ'ὄλον καλλίον τ'ἄλογος στρῶνε καί καβαλιεῦνε
καί τ'ἄλλα τά καθέτερα στέκνε καί χλημυτίζνε.

.....λύρα,τραγούδι.....

Ο.- Τό μαῦρο χαμπέρι ἀναστατώνει τήν ψυχή τοῦ 'Ακρίτα,οἱ Σαρακηνοί πέ-
ρασαν τά σύνορα,λεηλάτησαν τό σπίτι του,πέρνουν τό καλλίτερό του ἄλογο
καί ἀρπάζουν τήν καλή τουί.

'Ακρίτας παραθύμωσεν,'Ακρίτας ἐθερέθεν
κάρφωσεν τό βουκέντριν ἄτ καί ἔστεσεν τά βούδια τ'
"Όλα τό ὄρνια φοβερίζ,τ'ὄρνια καί τά ρασία
τούς κλέφτες ἐφοβέριζεν,νά μή κλέφνε τ'ἐγίνιν
καί τά πουλιά φοβέριζεν,νά μή τρῶνε τό σπόρον.
'Αφίν'καί πάει 'Ακρίτας ιμ,ὁ κρίαρον 'Ακρίτας
Εὐρίκ'τά πόρτας ἀνοιχτά τά παραθύρ'ἀκλειδία
πάει κι'εὐρίκ'τούς μαύρους ἄτ,στέκνε καί χλημυτίζνε.

Ρημαδιό λοιπόν στό σπίτι του.Τά κατώτερα ἄλογά του μόλις βλέπουν τόν
'Ακρίτα χλημυντρίζουν παραπονεμένα,γιά τό κακό πού ἔγινε,ὅμως ὁ 'Ακρί-
τας δέν πρέπει οὔτε ἕνα λεπτό νά καθυστερήσῃ.Πρέπει νά τρέξῃ σάν κε-
ραυνός,νά κινηθῇ σάν ἀστραπή,γιά νά προλάβῃ τούς ληστές.Καί ρωτάει τό-
τε τά ἄλογά του,πιο θά μπορέσῃ ἀπ'αὐτά νά τόν ἐξυπηρετήσῃ.

Το' ἀστράφτει σὴν Ἀνατολήν νά βρίεται σὴ Δύσιν
σὸν θὸν ἔσουν, νέ μαῦροι μου, τσ' ἔφτάν καί κοντοφτάνει;
Κανείς κανείς κι' ἐλάλεσεν, κανείς κι' ἀπολοέθεν
καί τό γιαγοῦζιν τ' ἄλογον λαλεῖ κι' ἀπολογᾶται.

- Ἀσά κρυφαταῖσματα σ' ἔφτάνω κοντοφτάνω.

~~Ὅλα~~ ἅλα τὰ ἄλογά του δειλιάζουν, μά τό πιό μικρό ἄλογάκι του πονάει περισ-
σότερο τόν Ἀκρίτα καί τόν λέει πὼς ἐπειδὴ τό κρυφοταίζε ἰδιαιτέρως, εἶ-
ναι γερό καί μπορεῖ νά τόν ἐξυπηρετήσῃ.

Ἀπὸν ἀτου ἐλάγιεφεν, ἐχπᾶσταν κι' ἔχ καί πάει
Βιτσοκοπᾶ τόν μαῦρον ἀτ νά φτάν καί κοντοφτάνει.
Ἀκρίτας πρίν νά πρόφτασεν ἡ κόρ' ἔρθεν κι' ἐδέβεν;
Οὐτζόπουλα ἐπέντεσεν ἀπὸν σό σταυροδρομίν.
- Σὸν θὸν ἔσουν οὐτζόπουλα, πουθεν χαράν ἐδέβεν;
+ Κάθαν ὦραν χαρά διαβαίν, κάθαν ἡμέραν γάμος,
ἄμον τ' ἀτῶρνον τῇ χαράν ἄλλο χαράν κι' ἐδέβεν,
κάθαν τσατσίν μαλλίν κρατεῖ, κάθε λιθάριν αἷμαν.
Βιτσοκοπᾶ τόν μαῦρον ἀτ' νά φτάν' καί κοντοφτάνει.
Ἀκρίτας ιμ κι' ἐπρόφτασεν ἡ κόρ' ἔρθεν κι' ἐδέβεν,
ἐπῆεν κι' ἐταγιάνεφεν σὴ Δέβας τό γεφύριν.
Ἐμεῖ κάθουνταν Ἑλλενοί, ἀτόναν φοβερίζνε.

- Δεβᾶστε με νέ Ἑλλενοί, τῇ Δέβαν ἄς διαβαίνω,
ὁ μαῦρον νέον πουλάριν ἔν, χωρίς ταῖν κί μένει,
ἡ κἀλημ' νέον καράσιον ἔν, χωρίς τ' ἐμέν κί στέκει
(τόν θάνατόν ἀτ κι' νουνίζ; τὴν κἀλην ἀτ θυμᾶται).
Ἄν κρούω καί σκοτώνω σας θά λέγνε με φονέαν,
ἂν κρούω κι' σκοτώνω σας θά λέγνε μ' ἐφοβέθεν,
καλλίον κι' σκοτώνω σας κι' ἄς λέγνε μ' ἐφοβέθεν.
Κλόσκειται σὺρ τόν μαῦρον ἀτ καί σό βαθύν λιμνίτσιν,
βιτσοκοπᾶ τόν μαῦρον ἀτ μά φτάν' καί κοντοφτάνει.
Ἀκρίτας ιμ κι' ἐπρόφτασεν ἡ κόρ' ἀπὲς ἐσέβεν.
Ἐπῆγεν κι' ἐταγιάνεφεν καί σοῦ Καστρί τὴν πόρταν

~~Ὅλα~~ ἅλα τὰ ἄλογά του δειλιάζουν, μά τό πιό μικρό ἄλογάκι του πονάει περισ-
σότερο τόν Ἀκρίτα καί τόν λέει πὼς ἐπειδὴ τό κρυφοταίζε ἰδιαιτέρως, εἶ-
ναι γερό καί μπορεῖ νά τόν ἐξυπηρετήσῃ.

ὁ μαῦρον ἐχλημύτιζεν κι ὁ κᾶστρον ὅλ ἐσεῖεν.

Ἡ κόρ' ἐπαραγνώριζεν, εἶπεν, "ἔρθεν Ἀκρίτας"

Φτάνει λοιπόν ἔξω ἀπὸ τὸ κᾶστρο, ὅπου οἱ Σαρακηνοὶ ἔχουν τὴν καλή του.

Ἡ μεγάλη του ἀγάπη γι' αὐτὴν τὸν κάνει πραγματικὸ θεριό κι ὀρμάει σὰν τὸν Αἴαντα.

- Ἀνοίξετέ με, νέ πορτάρ, ἀνοῖξετε κι ἄς ἐμπαίνω
ὁ μαῦρον νέον πουλάριν ἔν, χωρίς ταῦν κι μένει,
ἡ κόρ' νέον καράσιον ἔν, χωρίς τ' ἐμέν κι στέκει.

"Ἐνοῦξαν ἄτον οἱ πορτάρ, ἐμπαίν' ἀπὲς" Ἀκρίτας.

"Ἄλλοι σιαμνία δὲγν' ἄτον, ἄλλοι καυκὶν ἀπλῶνε,
καί σὸ σιαμνὶν ἄτ κᾶθεται καί τὸ καυκὶν ἐπέρεν.

- Γιά σοὺς γιά σοὺς Ἀκρίτα μου καί μὴ πολυλογίζεις,
ἀδᾶ μεγάλον στράτεμαν ἐσέναν κυνηγάει.

"Ὅμως τί κι ἂν εἶναι μόνος μπροστά σέ χίλιους Σαρακηνοὺς; Ἀρχίζει τὸν πόλεμο μαζί τους, γιά ν' ἀπολευθερώσῃ τὴν καλή του, ποὺ εἶναι τώρα κλεισμένη στό κᾶστρο.

"Ἔσυρεν τὸ σπαθίτσιν ἄτ ἀσὸ χρυσόν θοιάριν
χίλιους μπροστά τ' ἐσκότωσεν καί μύριους ἀπὸ πίσω,
ἄλλα τρακόσιους φάραγκους σὴ Δέβας τὸ γεφύρι.

"Ἐπῆρεν τὴν κόρ' κι ἔφυεν ἐννέα πουργοβράδια,
ἐπῆεν καί ν' ἐκόνεφεν σὴν παραποταμέαν.

"Ὡ... χαρά!.. Ἡ ἀγαπημένη του βρῖσκεται πιά στὴν ἀγκαλιά του, τὴν γλυκοκοιτάζει ἀχόρταγα μέσ' στὰ μάτια.

"Ἐβγαλεν ἀσὸν κὸλφον ἄτ ἀπ' ὅλα τὰ γεννέας.

- Γιά φᾶ κορή ~~φᾶ~~ γιά φᾶ κορή κιοζέτεφον τὰ στράτας.

Ἀκρίτας ἐπεκούμπιζεν ἓνα ὕπνον ἐπῆρεν.

Ἡ κόρ' τερεῖ τὸ πέραν κι ἂν, φουσατόν κατεβαίνει.
ἐντρέπεται νά λέη ἄτον φουσατόν κατεβαίνει,
τά δάκρυα τσ' ἐκατήβαιναν σ' Ἀκρίτα τὴν καρδίαν.

Ἐγνέφιξεν κι Ἀκρίτας μου ἀσὸ γλυκὴν τὸν ὕπνον.

- Κόρη ἐκεῖν' πού ἔρχουνταν κανέναν κι ἐγνωρίζεις;

- Μπροστά πού ἔρτ' ὁ καβαλάρτ' ὁμεάζ' νά ἔν ὁ κύρη μ
κι ἐκεῖν' οἱ μαῦρ' οἱ ἀλογάντ' ὁμεάζ' νά ἔν τ' ἀδέλφια μ
κι ἐκεῖνε ἡ γερανόφορος ὁμεάζ νά ἔν ἡ μάνα μ .

Κατφθάνουν λοιπὸν συγγενεῖς καὶ φίλου, γιὰ νά δώσουν τὰ συχαρητήρια στὸ γενναῖο Ἀκρίτα.

.....λύρα, τραγούδι.....

Ο.- Καὶ ἔτσι ὁ ἀνδρειωμένος Ἀκρίτας ἀπὸ τὸν τιτάνιο αὐτὸν ἀγῶνα γυρίζει νικητῆς. Τὸ τραγούδι αὐτὸ πού ἀκούσατε εἶναι τὸ πρωτότυπο τοῦ δημοτικοῦ Ἀκριτικοῦ τραγουδιοῦ, πού ἀναφέρεται στὴν ἀρπαγὴ τῆς καλῆς τοῦ Ἀκρίτα ἀπὸ τοὺς Σαρακηνοὺς.

Ποιητὲς στὰ τραγούδια αὐτὰ ἦταν οἱ ἴδιου οἱ Ἀκριῖτες, οἱ ὁποῖοι τὰ τραγουδοῦσαν στὶς οἰκογένειές τους κι ἀπὸ κεῖ στόμα μέ στόμα τραγουδήθηκαν ἀπὸ ὅλο τὸ λαὸ μας, γιὰ νά μείνουν ἔτσι ἀθάνατα. Ὅμως μέ τὸ πέρασμα τοῦ χρόνου σύγχρονοι ποιητῆδες, τραγουδιστῆδες τοῦ χοροῦ, ἔκαναν διαφορὲς προσθῆκες μέ περιεχόμενο σύγχρονο, ἀταίριαστο πολὺ σὰν συνέχεια τοῦ δημοτικοῦ τραγουδιοῦ τοῦ Ἀκρίτα. Π.χ. στὸ θάνατο τοῦ Ἀκρίτα, προτοῦ ἀποθάνει αὐτὸς ζητᾷ νά τοῦ φέρουν τὴ φιλίντραν του καὶ τὰ σελάχια του.

- Φέρτε με τὴ φιλίντρα μου, φέρτε με τὰ σελάχια μ.

Μὰ τὰ ὅπλα τοῦ Ἀκρίτα δέν ἦταν ἄλλα ἀπὸ τὸ ἄργυρο τόξο, τὸ ἑλληνικὸ κοντάρι καὶ τὸ ραβδί μέ τὴν προεξοχή στὴ μύτη. Φυσικὰ ὅταν ἔγινε ἡ φιλολογικὴ ἀποκατάσταση τῶν δημοτικῶν μας τραγουδιῶν, ἀπὸ ὅλες αὐτές τίς σύγχρονες ἀταίριαστες προσθῆκες ἀπαλλάχθηκε τὸ πραγματικὸ κείμενο τοῦ κάθε δημοτικοῦ τραγουδιοῦ.

Τὰ τραγούδια τοῦ Ἀκρίτα τραγουδιόνταν ἀπὸ τὸ λαὸ στοὺς γάμους, στὶς διασκέδασεις, στὰ γλέντια καὶ στὶς διάφορες συγμεντρώσεις.

Ὁ λαϊκὸς τραγουδιστὴς μέ στόμφο καὶ μεγαλοπρέπεια τραγουδοῦσε τὸν Ἀκρίτα καὶ ζωντάνευε ἔτσι τὴ μορφή του, πού τίς περισσότερες φορές προκαλοῦσε συγκίνηση στοὺς παρευρισκομένους.

Ὁ συνηθισμένος σκοπός μέ τόν ὁποῖον τραγουδιόνταν τά Ἀκριτικά ᾄσματα ἦταν τό ὁ μ α λ. Ρυθμός ἀργός, μά σταθερός. Τά τραγούδια τοῦ Ἀκρίτα τραγουδιόνταν σέ πολλές παραλλαγές, πάντα ὅμως σέ ρυθμό ὁ μ α λ.
.....παίζει λύρα.....

Ο-. Σάν κι' αὐτήν πού ἀκούτε τώρα.

.....ἡ λύρα συνεχίζει γιά λίγο καί σταματᾷ.....

Ο-. Σέ ἄλλες ἐμπομπές μας θά μιλήσωμε καί γιά ἄλλα ἀκριτικά τραγούδια, πού ἀναφέρονται σέ ἄλλα ἐπεισόδια τῆς Ἀκριτικῆς ζωῆς.

Προχωρώντας τώρα στό πρόγραμμά μας θά σᾶς μεταδώσωμε τραγούδια τῆς ἀγάπης. Κι' αὐτή ἡ ἀγάπη, ὁ ἔρωτας ἔχουν ξεχωριστή ὁμορφιά στά ποντιακά τραγούδια. Μά καί σ' ὅλα τά δημοτικά ἐλληνικά τραγούδια, ὁ ἀγνός ἔρωτας, ἡ πραγματική ἀγάπη, διακρίνονται καθαρά. Ὁ νιός ἀγαπᾷ ὑπερβολικά. Δέν τό λεί σέ κανένα. Ὅχι μόνο ντρέπεται, μά καί φοβᾷται μήπως τ' ἀκούσουν οἱ γονιοί του καί πάρουν ἀρνητική θέση στήν ἐκλογή του καί τότε.... ὦ... τότε!... γιγερμίζονται τά ὁμορφα ὄνειρα καί στανικά ὁ νιός ὑποτάσσεται στά αὐστηρά θελήματα τῶν γονιῶν του. Μά τότε ὁ νιός τραγουδώντας θά καυτιριάσῃ μέ κάποιον τρόπο τοὺς ἐχθρούς τῆς ἀγάπης του.

Τ' ἐμόν τό κρῖμαν καί τ' ἐσόν νά ἔχ ἄτο ἡ μάναμ
κι ἐφέμε με νά χαίρουμαι καί μέ τ' ἐσέν εὐτάμαν.

.....λύρα, τραγούδι.....

Ο.- Μά ὁ πραγματικός ἔρωτας εἶναι ἀνίκητος στή μάχη. Προχωρεῖ πολλές φορές μέ τό μεγαλοπρεπές ἀνάστημά του, γιὰ νά καθυποτάξῃ στό θέλημά του ὅλους καί ὅλα. Ὁ νιός καί ἡ νιά ἀγαπιῶνται. Μά οἱ σπιτικοί κι' ἀπό τίς δυό μεριές φέρνουν ἀντίρρηση. Ὁ νιός μόλις γυρίζει τό βράδυ ἀπό τή δουλιά, ὥρες ὁλόκληρες στριφογυρίζει γύρω ἀπό τό σπίτι τῆς ἀγαπημένης του.

Ὅλεν τήν νύχταν λάσκουμαι σ' αὐλιάσις τό δρομόπον
καί ὄνταν πέρτσ' σό μάτοπα μ' ἄρ ἡσυχάζ' τό φόπομ .

Παρ' ὅλο τόν αὐστηρό ἔλεγχο καί τρομοκρατία τῶν γονιῶν, ἡ κόρη κατορθώνει νά βγῇ λίγο στό παραθύρι, γιά νά ἀνταποκριθῇ ἔτσι στήν ἀγάπη τῆς.

Κι' ὁ ἔρωτας μεγαλώνει καί φουντώνει, μὰ δγκώνονται καί οἱ ἀρνήσεις ἀπό
τῆς δυό μεριές. Καί τότε οἱ νιοί λύνουντό ζήτημά τους μόνοι.

Ὁ νιός βρίσκει τόν τρόπο.

- Χάσον ντό λένε τ' ἐμετέρ' καί τ' ἐσετέρ' κορτσόπον
χάητε... θά στεφανῶνε μας σ' ἕναν μοναστηρόπον.

Μετά τό τετελεσμένο γεγονός οἱ γονιοί τί θά κάνουν;

Θά προσγιωθοῦν ἀναγκαστικά καί θά ἐπευλογίσουν τή χαρά.

.....λύρα, τραγούδι.....

Ο.- Αὐτά γιά σήμερα. Τήν ἄλλη 'βδομάδα, τήν ἴδια μέρα καί τήν ἴδια ὥρα
θ' ἀρχίσωμε τούς περίπατούς μας στίς διάφορες πόλεις καί χωριά τοῦ
ἐλληνικοῦ μας Πόντου.

.....τό σῆμα μέ τή λύρα.....

Ο.- 'Ακούσατε τή λαογραφική μας ἐκπομπή " Π ο ν τ ι α κ ο ἰ ἄ ν τ ι -
λ α λ ο ι ", πού γράφει ὁ συνεργάτης μας κ. Εὐστάθιος Εὐσταθιάδης,
Μουσική ἐπιμέλεια τοῦ ἰδίου.

.....τό σῆμα πού συνεχίζει, σβύνει σιγά-σιγά.....

Τ Ε Λ Ο Σ